

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Dvoprogesti krasnik (*Agrilis bilineatus*)

Maarten de Groot, Gozdarski inštitut Slovenije,
(maarten.degroot@gozdis.si)

Dvoprogasti krasnik

LATINSKO IME

Agrilus bilineatus (Weber, 1801)

RAZŠIRJENOST

Dvoprogasti krasnik izvira iz vzhodnega dela Severne Amerike, Kanade in ZDA. Zunaj tega območja so ga našli v letih 2013 in 2016 v Turčiji na dveh lokacijah, med seboj oddaljenih 200 km. Dvoprogastega krasnika v Sloveniji še nismo našli.

GOSTITELJI

Kostanji (*Castanea* spp.) in hrasti (*Quercus* spp.).

OPIS

Odrasli hrošči so bakreno zeleni in dolgi od 5 do 13 mm. Na hrbtini strani vzdolž vsake pokrovke poteka tanka svetla proga (slika 1). Življenjski cikel traja eno ali dve leti, odvisno od podnebnih razmer. Samica odloži jajčeca posamično ali v skupinah v razpoke skorje gostiteljskih dreves. Jajčeca so ovalna, nagubana in mlečno bele do zlato rjave barve. Ličinke so bele do rjave in na koncu razvoja dolge od 18 do 24 mm (slika 2). Prehranjujejo se v notranjem delu skorje in v kambiju, s čimer poškodujejo drevo. Med prehranjevanjem ličinke oblikujejo vijugaste rove. V začetku razvoja ličink so rovi ozki, z njihovo rastjo pa postajajo vedno širši. Dvoprogasti krasnik prezimi kot ličinka in se zabubi v aprilu ali maju naslednje leto. Pri odraslih drevesih z debelo skorjo je bubulnica v skorji, pri mladih drevesih s tanko skorjo pa v lesu tik pod kambijem. Izhodne odprtine mladih hroščkov so široke 5 mm in imajo značilno obliko velike črke D. Odrasli letajo od aprila do septembra.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

Dvoprogasti krasnik je primarno sekundarni škodljivec, ki napade samo drevesa, ki so oslajena zaradi različnih negativnih dejavnikov. Vendar pa lahko, kadar je populacija zelo številčna, napade tudi na videz zdrava drevesa in povzroči njihov propad. Simptomi napada dvoprogastega krasnika so:

- presvetljena krošnja zaradi manjših listov, ki so včasih porumeneli (v celotni krošnji ali omejeno na posamične veje), ali odmre drevo (slika 3),
- ličinke izjedajo značilne vijugaste rove v notranjem delu skorje in v kambiju debela ter večjih vej (slika 4),
- izhodne odprtine odraslih hroščev so v obliki črke D in merijo približno 5 mm v premeru,
- odrasli imajo vzdolž vsake pokrovke svetlo progo.

VPLIV

V Evropi hrast in kostanj rasteta v gozdovih in nasadih in imata velik gospodarski in ekološki pomen. Še posebno hrast je eden od najpomembnejših gradnikov gozdov na tem območju. Hrast in kostanj sta pogosto posajena tudi kot okrasno drevje v urbanih območjih, kjer imata pomembno estetsko funkcijo. Obe vrsti sta zelo pomembni za proizvodnjo lesa. Podnebne razmere v Evropi so zelo podobne tistim v območju naravne razširjenosti dvoprogastega krasnika v S. Ameriki. Iz ZDA prihaja podatek, da je dvoprogasti krasnik napadel zdrava drevesa doba (*Quercus robur*) in povzročil njihov propad. Glede na to bi bila vrsta lahko zelo problematična v Evropi. Iz Turčije zaenkrat ne poročajo o škodi zaradi dvoprogastega krasnika.

MOŽNE ZAMENJAVE

Na hrastih se pojavlja več domorodnih vrst krasnikov, na primer hrastov krasnik (*Agrilus biguttatus*), ki so enako veliki in povzročajo enake simptome in znake kot dvoprogasti krasnik. Razlikovanje je mogoče na podlagi odraslih hroščev posameznih vrst, in sicer se podobne vrste razmeroma dobro razlikujejo od dvoprogastega krasnika po tem, da nimajo značilnih vzdolžnih prog na pokrovkah, ki so značilen razpoznavni znak dvoprogastega krasnika.

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,
obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali
o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Odrasel dvoprogasti krasnik (foto: Robert A. Haack, USDA Forest Service, Bugwood.org)

Slika 2: Ličinki dvoprogastega krasnika (foto: David Cappaert, Bugwood.org)

Slika 3: Odmiranje hrasta je povzročil dvoprogasti krasnik (foto: Steven Katovich, USDA Forest Service, Bugwood.org).

Slika 4: Značilni vijugasti rovi v kambiju, ki jih izjedajo ličinke dvoprogastega krasnika (foto: James Solomon, USDA Forest Service, Bugwood.org).

Tisk in oblikovanje publikacije je izvedeno v okviru projekta LIFE ARTEMIS (LIFE15 GIE/SI/000770), ki ga sofinancirajo Evropska komisija v okviru finančnega mehanizma LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Priprava prispevka je bila izvedena v okviru projekta CRP Uporabnost ameriške duglazije in drugih tujerodnih drevesnih vrst pri obnovi gozdov s saditvijo in setvijo v Sloveniji (V4-1818).

